

มโนทัศน์ของ 心 *xīn*¹

ภัทรา พิเชษฐศิลป²

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษามโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาจีนที่มีต่อคำ 心 *xīn* ในภาษาจีนปัจจุบัน โดยอาศัยทฤษฎีทางอรรถศาสตร์ปริธาน และความคิดความเชื่อเกี่ยวกับ 心 *xīn* ในสังคมจีน จากการวิจัยพบว่า 心 *xīn* มีมโนทัศน์ที่มีความจำเพาะทางวัฒนธรรม กล่าวคือเป็นแหล่งกำเนิดและที่ตั้งของความคิดความรู้สึก รวมทั้งยังเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ 心 *xīn* มีมโนทัศน์เช่นนี้ก็คือความคิดความเชื่อทางวัฒนธรรม คำสำคัญ *xīn* มโนทัศน์ อรรถศาสตร์ปริธาน

บทนำ

คำ 心 *xīn* ในภาษาจีนมีประวัติการใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน ในสังคมจีน คำว่า 心 *xīn* เริ่มใช้ตั้งแต่สมัยใด ยังไม่มี

¹ บทความฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ (รหัสโครงการ HSI025A)

² นิสิตปริญญาคุฏฐบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักฐานยืนยันได้แน่ชัด อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานบันทึกต่างๆ พบว่ามีการใช้คำว่า 心 *xīn* มาตั้งแต่ก่อนสมัยราชวงศ์ฉิน (秦 *Qín* 221-206 ปี ก่อนคริสตกาล) ดังจะพบเห็นได้ในหนังสือบันทึกโบราณต่างๆ อาทิ ในหนังสือ 尚書 *Shàngshū* (尚書 *Shàngshū* · 商書 *Shāng shū* · 盤庚 *Pán gēng*) (อ้างถึงใน 江斅 *Jiāng Hào*、錢宗武 *Qián Zōngwǔ*, 1992: 170) ซึ่งเป็นหนังสือบันทึกเรื่องราวในประวัติศาสตร์ที่รวมเป็นเล่มสมบูรณ์ตั้งแต่ยุคชุนชิว (春秋 *Chūnqiū* 770-476 ปี ก่อนคริสตกาล) ก็มีการใช้คำว่า 心 *xīn* แล้ว อาทิ 今予其敷心腹腎腸，厲告爾百姓于朕志。 (*Jīn yǔ qí fū xīnfù shèn cháng, lì gào ěr bǎixìng yú zhèn zhì*) ตอนนี้นั้นต้องการนำความเห็นในใจของฉันบอกแก่ทุกท่าน ฉันไม่ได้ต้องการจะลงโทษทุกท่าน ทุกท่านก็อย่าได้ไม่พอใจ สมรู้ร่วมคิดกันและใส่ร้ายฉัน

จากข้อมูลภาษา ผู้วิจัยพบว่า 心 *xīn* ไม่เพียงหมายถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมอันได้แก่ หัวใจหรืออวัยวะภายในร่างกายของคนหรือสัตว์ชั้นสูงแต่ 心 *xīn* ยังมีมโนทัศน์อันหมายรวมถึงสิ่งอันเป็นนามธรรมซึ่งมีความเชื่อมโยงกับความคิดความเชื่อทางวัฒนธรรมในสังคมอีกด้วย

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษามโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาจีนที่มีต่อคำ 心 *xīn* ในภาษาจีนปัจจุบัน โดยอาศัยทฤษฎีทางอรรถศาสตร์ปริธานและความคิดความเชื่อเกี่ยวกับ 心 *xīn* ในสังคมจีน

อรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive Semantics) เป็นสาขาวิชาที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ภาษาในลักษณะที่สัมพันธ์กับระบบปริชานของผู้ใช้ภาษา โดยมีสมมติฐานว่าภาษาสะท้อนโลกทัศน์ของมนุษย์ กระบวนการเรียนรู้และเข้าใจภาษาจะสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆของมนุษย์ อันได้แก่ ประสบการณ์ทางร่างกาย (bodily experience) ประสบการณ์ทางสังคม (social experience) และประสบการณ์อื่นๆ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ จะเป็นฐานของกระบวนการสร้างมโนทัศน์ของมนุษย์

ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน การสร้างความหมายให้กับคำ ก็คือการสร้างมโนทัศน์ในระบบความคิดของมนุษย์ และกระบวนการสร้างความหมายให้กับคำ ก็คือกระบวนการสร้างมโนทัศน์ (conceptualization) มโนทัศน์ในระบบความคิดของมนุษย์จะถูกเก็บไว้อย่างเป็นระบบ และรวมกันเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อน ซึ่งโครงสร้างความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จะเป็นตัวช่วยจัดหมวดหมู่ให้กับมโนทัศน์ภายในระบบปริชานของมนุษย์ อูเงอเรอร์และชมิท (Ungerer and Schmid, 1996: 47-48) เรียกประสบการณ์หนึ่งที่มนุษย์เก็บไว้ในสมองว่า แบบจำลองปริชาน (cognitive model) อูเงอเรอร์และชมิทกล่าวว่าแบบจำลองปริชานหนึ่งๆ จะเชื่อมโยงกับแบบจำลองปริชานอื่นๆที่เกี่ยวข้องใน

ลักษณะเสมือนเครือข่าย (network) ที่อยู่ภายในระบบบริหารของมนุษย์

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 รวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลภาษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1.1 รวบรวมคำศัพท์และกลุ่มคำภาษาจีนที่ประกอบด้วยหน่วยคำ 心 *xin* จากพจนานุกรม 2 เล่ม ได้แก่ 漢語大詞典 *Hànyǔ dà cídiǎn* (縮印本 *suōyìn běn*) (漢語大詞典編纂處 *Hànyǔ dà cídiǎn biānzǔǎn chù*, 2007) และ 倒序現代漢語詞典 *Dàoxù xiàndài Hànyǔ cídiǎn* (中國社會科學院語言研究所詞典編輯室 *Zhōngguó shèhuì kēxuéyuàn yǔyán yánjiū suǒ cídiǎn biānjí shì*, 2002)

1.1.2 รวบรวมคำ 心 *xīn* ซึ่งปรากฏในประโยค โดยรวบรวมจากเว็บไซต์คลังข้อมูลทางภาษาของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง³ (北京大學中國語言學研究中心語料庫 *Běijīng dàxué Zhōngguó yǔyán xué yánjiū zhōngxīn yǔliàokù*) ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมประโยคที่มีคำ

³ แหล่งที่มา

http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/search?q=%E5%BF%83&start=0&num=50&index=FullIndex&outputFormat=HTML&encoding=UTF8&maxLeftLength=30&maxRightLength=30&orderStyle=score&LastQuery&dir=xiandai [10 ธันวาคม 2554]

ว่า 心 *xīn* ประกอบอยู่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 10,000 ประโยค จากนั้นใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์แอคเซส (Microsoft Access) ในการคัดเลือกข้อมูล โดยสุ่มเลือกข้อมูลให้เหลือ 1,000 ประโยค

1.1.3 นอกจากแหล่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้เก็บข้อมูลภาษาเพิ่มเติมจากวิทยุและโทรทัศน์ และจากการสนทนาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เฉพาะในกรณีที่พบข้อมูลภาษาที่น่าสนใจซึ่งไม่มีอยู่ในข้อมูลภาษาที่ได้รวบรวมไว้ก่อนหน้านี้ ทั้งนี้เพื่อผลการวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 วิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำชนิดต่างๆ ของ 心 *xīn* เพื่อวิเคราะห์มโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อคำ 心 *xīn* ในภาษาจีนปัจจุบันว่า 心 *xīn* มีรูปร่าง ลักษณะ รวมถึงมีหน้าที่การทำงานอย่างไร

2. รูปร่างของ 心 *xīn*

2.1 วัตถุประสงค์สามมิติ

คำแสดงตำแหน่งและคำคุณศัพท์บอกรูปร่าง เมื่อปรากฏร่วมกับ 心 *xīn* สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับรูปร่างและรูปทรงของ 心 *xīn* ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) 心寬 *xīnkuān* (ใจ – กว้าง) ใจกว้าง

(2) 心底 *xīndǐ* (ใจ-ปลาย) ภายในใจ

(3) 心裏 *xīnlǐ* (ใจ-ใน) ในใจ

(4) 心滿 *xīnmǎn* (ใจ-เต็ม) พึงพอใจ

จากตัวอย่างข้างต้นคำแสดงตำแหน่งและคำคุณศัพท์บอก
รูปร่าง เมื่อปรากฏร่วมกับ 心 *xīn* แสดงให้เห็นมโนทัศน์ของ 心 *xīn*
ว่าเป็นวัตถุรูปทรงสามมิติ กล่าวคือ มีช่องว่างภายในที่มีความกว้าง
แคบ และความตื้นลึก

2. 2 วัตถุทรงกลมปลายเรียวแหลม

จากข้อมูลภาษาพบว่าลักษณะนามที่ปรากฏใช้ร่วมกับ 心 *xīn*
มีสองคำ ได้แก่ 顆 *kē* และ 條 *tiáo* ซึ่งคำลักษณะนามนับเป็นลักษณะ
จำเพาะทางภาษาอย่างหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์
ของผู้ใช้ภาษาได้ กล่าวคือ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ประสบพบเจอ
ก่อให้เกิดโครงสร้างมโนทัศน์ขึ้นในระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา
ซึ่งในการเลือกใช้ลักษณะนามนั้น ผู้ใช้ภาษาจะเลือกโดยการจัด
ประเภทของสิ่งต่างๆ ในระบบมโนทัศน์ โดยสิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน
ก็จะถือเป็นสมาชิกของกลุ่มและใช้ลักษณะนามร่วมกัน

ลักษณะนาม 顆 *kē* มักจะปรากฏใช้ร่วมกับวัตถุที่มีขนาดเล็กที่
มีทรงกลม อาทิ 葡萄 *pútáo* (องุ่น) 糖 *táng* (น้ำตาล) 衛星 *wèixīng*
(ดาวเทียม) 心 *xīn* (หัวใจ) 牙齒 *yáchǐ* (ฟัน) (陳云香 Chén
Yúnyāng, 2012: 96)

ส่วนลักษณะนาม 條 *tiáo* มักจะปรากฏใช้ร่วมกับวัตถุรูปทรง
เรียวยาว อาทิ 街 *jiē* (ถนน) 河 *hé* (แม่น้ำ) 山脈 *shānmài*
(เทือกเขา) 毛巾 *máojīn* (ผ้าขนหนู) 魚 *yú* (ปลา) (呂叔湘 Lǚ
Shūxiāng, 1999: 529-530)

แม้ลักษณะนามทั้งสองจะแสดงถึงมโนทัศน์ที่ต่างกัน แต่กลับ
ถูกนำมาใช้ร่วมกับ 心 *xīn* และสิ่งนี้เองสะท้อนให้เห็นว่า 心 *xīn*
อาจมีคุณสมบัติร่วมบางประการกับสมาชิกในประเภททั้งสอง
กล่าวคือ มีลักษณะกลมเหมือนสมาชิกในกลุ่ม 顆 *kē* ใน
ขณะเดียวกันก็มีลักษณะเรียวยาวเหมือนสมาชิกในกลุ่ม 條 *tiáo*
เช่นกัน

2.3 มีช่องทางเข้า – ออก

(5) 心竅 *xīnqiào* (ใจ – ช่อง) สถิติปัญญา

(6) 心孔 *xīnkǒng* (ใจ – รู) สถิติปัญญา

(7) 開心 *kāixīn* (เปิด-ใจ) เบิกบานใจ

(8) 關心 *guānxīn* (ปิด-ใจ) เป็นห่วงเป็นใย

จากตัวอย่างที่ (5) และ (6) 心 *xīn* ปรากฏใช้ร่วมกับ 竅
qiào และ 孔 *kǒng* ซึ่งมีความหมายว่า “ช่อง” หรือ “รู” เมื่อรวมกัน
แล้วสื่อความหมายว่า “สถิติปัญญา” ซึ่งมโนทัศน์เกี่ยวกับช่องหรือรู
ของหัวใจนี้มีความสัมพันธ์กับความคิดความเชื่อของคนในสังคม
เนื่องจากในสังคมจีนมีความเชื่อว่าหัวใจมีรูหรือช่องสำหรับผ่านเข้า

ออกได้ ซึ่งหากหัวใจของบุคคลมีช่องมากเท่าใด ก็จะส่งผลให้บุคคลมีสติปัญญาที่ดีขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความคิดความเชื่อที่ว่าหัวใจของนักปราชญ์จะมี 7 ช่อง ดังปรากฏในบันทึกเรื่องราวของปี่กาน 比干 *Bǐgān* (1,125-1,063 ปี ก่อนคริสตกาล) ไว้ว่า ปี่กานนั้น เป็นเสนาบดีของจักรพรรดิอินโจ้ว 殷紂王 *Yīnzhòu Wáng* (1,105-1,046 ปี ก่อนคริสตกาล) เป็นขุนนางผู้ซื่อตรง พยายามจะเตือนองค์จักรพรรดิให้หันมาสนใจราชกิจ แต่องค์จักรพรรดิหาได้ใส่พระทัยต่อคำเตือนของปี่กานไม่ กลับรับสั่งให้ทหารควักหัวใจของปี่กานออกมา

(9) 紂怒曰：吾聞聖人之心有七竅。遂剖而視之。

《史记·殷本记》

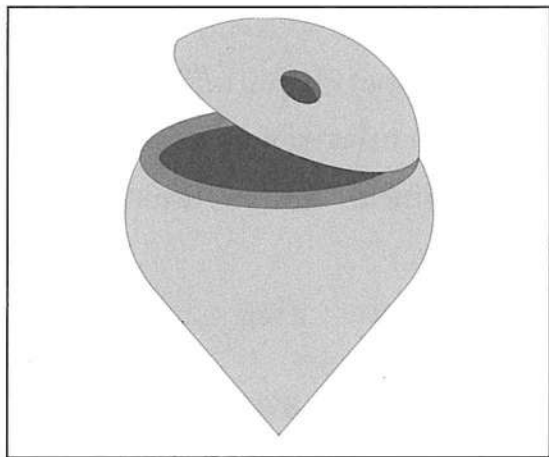
Zhòu nù yuē. Wú wén shèngrén zhī xīn yǒu qīqiào. Suì pōu ér shì zhī. 《Shǐjì · Yīnběnjì》

จักรพรรดิอินโจ้วทรงกริ้ว : เราทราบมาว่าหัวใจของนักปราชญ์มีเจ็ดช่อง จงผ่าออกมาดู

จากบันทึกข้างต้น สะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนในสังคมจีนเกี่ยวกับรูปร่างของ 心 *xīn* ได้ว่า 心 *xīn* เป็นวัตถุที่มีรูหรือช่องทะลุผ่าน

นอกจากนี้ในตัวอย่างที่ (7) และ (8) 心 *xīn* ปรากฏใช้ร่วมกับกริยา 開 *kāi* และ 關 *guān* ซึ่งกริยาทั้งสองแสดงถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับช่องทางเข้าออก กล่าวคือช่องทางนั้นสามารถเปิดและปิดได้

จากข้อมูลภาษาที่พบ สามารถสรุปได้ว่าในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาชาวจีน 心 *xīn* มีลักษณะเป็นวัตถุทรงกลมมีปลายเรียวแหลม มีช่องว่างภายใน และมีรูทะลุผ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปออกมาเป็นภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1 รูปแทนมโนทัศน์ของ 心 *xīn* ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สำหรับตำแหน่งที่ตั้งของ 心 *xīn* สามารถอนุมานได้จากภาษากายหรือท่าทางของผู้ใช้ภาษาเมื่อกล่าวถึง 心 *xīn* กล่าวคือเมื่อผู้ใช้ภาษาพูดถึง 心 *xīn* จะใช้มือจับบริเวณหน้าอกด้านซ้าย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า 心 *xīn* ในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาชาวจีนคือวัตถุทรงกลมมีปลายเรียวแหลม มีช่องว่างภายใน และมีรูทะลุผ่าน ตั้งอยู่

บริเวณหน้าอกด้านซ้าย ซึ่งรูปร่างลักษณะ และตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งเดียวกับหัวใจหรือ 心 *xīn* ในความหมายที่เป็นรูปธรรม

ในหัวข้อต่อไป ผู้เขียนจะอธิบายหน้าที่การทำงานของ 心 *xīn* ที่สะท้อนจากโครงสร้างภาษา รวมทั้งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ซึ่งเป็นนามธรรมของ 心 *xīn* กับมโนทัศน์ที่เป็นรูปธรรมอันหมายถึงหัวใจ โดยอาศัยความคิดความเชื่อเกี่ยวกับ 心 *xīn* ของคนในสังคม

3. หน้าที่การทำงานของ 心 *xīn*

ผู้วิจัยแบ่งหน้าที่การทำงานของ 心 *xīn* ออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ หน้าที่ผลิต เก็บ และควบคุม

3.1 หน้าที่ผลิต

ตามตำราการแพทย์แผนจีน ลักษณะทางกายภาพและหน้าที่ของหัวใจ ถูกอธิบายไว้ในประเด็นเรื่องอวัยวะภายในทั้งห้า (五臟 *wǔzàng*) ซึ่งประกอบด้วย หัวใจ ปอด ม้าม ตับ ไต ซึ่งหน้าที่ของอวัยวะแต่ละชนิดก็แตกต่างกันออกไป แต่อวัยวะทั้งห้าจะมีความสัมพันธ์กัน และในบรรดาอวัยวะทั้งห้านี้ “หัวใจ” ถือเป็นอวัยวะหลัก ซึ่งหนังสือ 中醫學基礎 *Zhōngyī xué jīchǔ* (พื้นฐานการแพทย์แผนจีน) (張珍玉 *Zhāng Zhēnyù*, 2002: 35-37) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของหัวใจไว้ดังนี้

1) เป็นอวัยวะหลักในการควบคุมโลหิตและชีพจร (心主血脉 *xīn zhǔ xuèmài*) ซึ่งสามารถอธิบายได้เป็นสองนัย นัยแรก หัวใจทำหน้าที่ควบคุมการไหลเวียนของโลหิต ซึ่งการเต้นของหัวใจในแต่ละครั้งจะช่วยส่งโลหิตให้ไหลเวียนไปตามอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย นัยที่สองคือ หัวใจเป็นอวัยวะผลิตโลหิต (《素問·陰陽應象大論 *Sù wèn • yīnyáng yìng xiàng dà lùn*》 อ้างถึงใน 張珍玉 *Zhāng Zhēnyù*, 2002: 35)

2) เป็นที่ตั้งของความคิด อารมณ์ และสติ (心藏神 *xīn cáng shén*, 主喜 *zhǔ xǐ*) กล่าวคือ หัวใจมีหน้าที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย และควบคุมกระบวนการคิด อารมณ์ และสติของมนุษย์ ซึ่งหน้าที่ของหัวใจในการควบคุมกระบวนการคิด อารมณ์ และสตินี้จำเป็นต้องอาศัยเงื่อนไขของหน้าที่การควบคุมการไหลเวียนโลหิตและชีพจรเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ หัวใจเป็นที่ผลิตและควบคุมการไหลเวียนโลหิต เมื่อโลหิตไหลเวียนมาหล่อเลี้ยงหัวใจเป็นปกติ หัวใจจึงจะสามารถทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการคิด อารมณ์ และสติได้อย่างเป็นปกติ

จากข้อมูลทางภาษา ผู้วิจัยก็พบว่าในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาจีนปัจจุบัน 心 *xīn* เป็นอวัยวะที่ใช้ในการคิดและรับรู้ถึงสภาพอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ดังประโยคตัวอย่าง

(10) 我恐懼而慌亂地逃離了北京飯店, 心想我怎麼倒霉, 碰上的男人沒一個好東西。

Wǒ kǒngjù 'ér huāngluàn de táolí le Běijīng
fàndiàn, xīn xiǎng wǒ zěnmē zhème dǎoméi, pèng
shàng de nánrén méi yīgè hǎo dōngxi

ฉันกลัวและตกใจจนหนีออกมาจากโรงแรมเป่ย์จิง ในใจฉัน
คิดว่าทำไมฉันจึงโชคร้ายเช่นนี้ เจอผู้ชายเป็น ไม่ได้เรื่องสัก
คน

(11) 他從小學念到了高中畢業，念書時十分用心。

Tā cóng xiǎoxué niàn dào le gāozhōng bìyè, niànshū
shí shífēn yòngxīn.

นับตั้งแต่ประถมจนจบมัธยม เขาเรียนหนังสืออย่างตั้งใจ

(12) 我的心知道這一點。

Wǒ de xīn zhīdào zhè yīdiǎn.

ใจฉันรู้เรื่องนี้ดี

(13) 現在他打球不只是爲了取勝，而是在用心體會網球，
享受網球帶給他的快樂。

Xiànzài tā dǎqiú bù zhǐshì wèile qǔshèng, ér shì zài
yòngxīn tīhuì wǎngqiú, xiǎngshòu wǎngqiú dài gěi
tā de kuàilè.

ตอนนี้เขาไม่เพียงเล่นเทนนิสเพื่อเอาชนะ แต่กำลังใช้หัวใจ
ทำความเข้าใจเทนนิส เปิดรับความสุขที่ได้จากการเล่น
เทนนิส

(14) 黄山的美只有用心來感受, 没有語言可以表達。

Huángshān de měi zhǐyǒu yòng xīn lái gǎnshòu,

méiyǒu yǔyán kěyǐ biǎodá.

ความงามของหวงซานต้องใช้หัวใจสัมผัสเท่านั้น ไม่มีคำพูด

ใดๆสามารถบรรยายได้

ตัวอย่างที่ (10) ถึง (14) แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ใช้ 心 *xīn* ในการดำเนินกิจกรรมทางความคิดต่างๆ ได้แก่ การคิด การอ่าน การรับรู้และทำความเข้าใจ รวมทั้งการรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ

ทั้งนี้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมทางความคิดของ 心 *xīn* มีไม่จำกัด กล่าวคือ 心 *xīn* สามารถทำกิจกรรมทางความคิดได้ในทุกรูปแบบ ทั้งกิจกรรมในเชิงตรรกะและกิจกรรมในด้านอารมณ์ความรู้สึก กิจกรรมทางความคิดในเชิงตรรกะ ได้แก่ การคิด คำนวณ

(15) 心想 *xīnxiǎng* (ใจ – คิด) คิด

(16) 心數 *xīnshǔ* (ใจ – นับ) คิด

(17) 心算 *xīnsuàn* (ใจ – คิด) คิด

การจินตนาการ

(18) 心幻 *xīnhuàn* (ใจ – จินตนาการ) จินตนาการ

การพิจารณา วิเคราะห์

(19) 心慮 *xīnlǜ* (ใจ – พิจารณา) คิด, พิจารณา

(20) 心辯 *xīnbiàn* (ใจ – อภิปราย) คิด

รับรู้ จดจำ เข้าใจ

(21) 心知 *xīnzhī* (ใจ – รู้) รับรู้

(22) 心領 *xīnlǐng* (ใจ – เข้าใจ) เข้าใจ

(23) 心印 *xīnyìn* (ใจ – บันทึก) จดจำ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า 心 *xīn* มีหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมทางความคิดของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ คุณสมบัติของ 心 *xīn* จึงมีความเกี่ยวข้องกับสติปัญญา ดังนั้นจึงพบการใช้คำที่อธิบายถึงระดับสติปัญญาประกอบกับ 心 *xīn* อาทิ

(24) 慧心 *huìxīn* (สติปัญญา – ใจ) สติปัญญา

(25) 心智 *xīnzhì* (ใจ – สติปัญญา) ความฉลาด

(26) 心罅 *xīnbè* (ใจ – โง่) โง่เขลา

สำหรับกิจกรรมในด้านอารมณ์ ความรู้สึก 心 *xīn* ก็สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ ทั้งอารมณ์ ความรู้สึกอันเป็นที่น่ายินดีและไม่น่ายินดี ได้แก่

ความเบิกบานใจ พึงพอใจ

(27) 歡心 *huānxīn* (เบิกบาน – ใจ) เบิกบานใจ

(28) 開心 *kāixīn* (เปิด – ใจ) ยินดี

(29) 舒心 *shūxīn* (สบาย – ใจ) สบายใจ

(30) 甘心 *gānxīn* (หวาน – ใจ) เต็มใจ

ความรัก

(31) 心愛 *xīn'ài* (ใจ – รัก) รัก

(32) 我現在才發現吳強才是真心愛我。

Wǒ xiànzài cái fāxiàn Wú Qiáng cái shì zhēnxīn ài wǒ.

ฉันเพิ่งได้ค้นพบว่าอู่เฉียงคือคนที่รักฉันจริง

ความโกรธ

(33) 心嗔 *xīnchēn* (ใจ – โกรธ) โกรธ(34) 心忿 *xīnfèn* (ใจ – โกรธ) โกรธ(35) 心火 *xīnhuǒ* (ใจ – ไฟ) โกรธ

ความกังวล

(36) 心急 *xīnjí* (ใจ – กระวนกระวาย) กระวนกระวายใจ(37) 心焦 *xīnjiāo* (ใจ – ไหม้) กังวลใจ(38) 担心 *dānxīn* (แบก – ใจ) กังวลใจ(39) 心垢 *xīngòu* (ใจ – ฝุ่น, สิ่งสกปรก) วุ่นวายใจ(40) 心重 *xīnzhòng* (ใจ – หนัก) วิตกกังวลใจ(41) 心灰 *xīnhuī* (ใจ – สีเทา) วุ่นวายใจ

ความเศร้า

(42) 心傷 *xīnshāng* (ใจ – เจ็บ) ปวดใจ, ทุกข์ใจ(43) 心痛 *xīntòng* (ใจ – เจ็บ) ปวดใจ, ทุกข์ใจ(44) 心碎 *xīnsuì* (ใจ – แตก) ปวดใจ, ทุกข์ใจ

- (45) 心酸 *xīnsuān* (ใจ – เปรี๊ยะ) ปวดใจ, ทุกข์ใจ
 (46) 心结 *xīnjié* (ใจ – ผูกมัด) ทุกข์ใจ, ไม่สบายใจ
 (47) 心如刀割 *xīnrúdāogē* (ใจ – เหมือน – มีด – กรีด)
 ปวดใจ, ทุกข์ใจราวกับโดนมีดกรีด

ความกลัว ความตื่นตกใจ

- (48) 心怯 *xīnqiè* (ใจ – กลัว) กลัว
 (49) 心悸 *xīnjì* (ใจ – กลัว) กลัว
 (50) 心有余悸 *xīnyǒuyújì* (ใจ – มี – เหลือ – กลัว) กลัว
 มาก
 (51) 心寒 *xīnhán* (ใจ – หนาวเย็น) กลัว
 (52) 心惊 *xīnjīng* (ใจ – ตกใจ) ตกใจ
 (53) 心慌 *xīnhuāng* (ใจ – กลัว) กลัว

ตัวอย่างอารมณ์ความรู้สึกที่กล่าวมาข้างต้น คำที่แสดงถึง
 อารมณ์อันเป็นที่น่ายินดี อาทิ ความเบิกบานใจ พึงพอใจ ความรัก
 และอารมณ์อันไม่เป็นที่น่ายินดี อาทิ ความโกรธ ความเศร้า ความ
 กังวลใจ ล้วนปรากฏร่วมกับ 心 *xīn* ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในมโน
 ทัศน์ของผู้ใช้ภาษาชาวจีน อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ล้วนเกิดขึ้นและ
 รับรู้ได้ด้วย 心 *xīn* ทั้งสิ้น

3.2 หน้าที่เก็บ

ตามที่คุณวิจัยได้วิเคราะห์รูปร่างของ 心 *xīn* ไว้ว่า 心 *xīn* เป็น วัตถุรูปทรงสามมิติ กล่าวคือ มีความตื้นลึก กว้างแคบ มีช่อง ทางเข้าออก และยังมีช่องว่างภายในที่สามารถบรรจุสิ่งต่างๆลงไปได้ ซึ่งรูปร่างดังกล่าวก็สอดคล้องกับหน้าที่การเก็บของ 心 *xīn*

จากข้อมูลภาษา ผู้วิจัยพบว่าหน้าที่ในการเก็บของ 心 *xīn* แบ่ง ออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ เก็บ 神 *shén* และ เก็บความคิด ความรู้สึก

3.2.1 เก็บ 神 *shén*

ทฤษฎีแพทย์แผนจีนกล่าวว่า 神 *shén* คือวิญญาณ ความจำได้ หมายรู้ และกิจกรรมทางความคิด เป็นหลักของชีวิตมนุษย์ หาก 神 *shén* เกิดขึ้นมาพร้อมกับชีวิตและมีที่ตั้งอยู่ที่หัวใจ เมื่อ 神 *shén* มีความเข้มแข็งสุขภาพร่างกายก็จะเข้มแข็งไปด้วย หาก 神 *shén* อ่อนแอร่างกายก็จะอ่อนแอ หาก 神 *shén* คงอยู่นั่นก็หมายถึงการคง อยู่ของชีวิต แต่หาก 神 *shén* ไม่อยู่ ชีวิตก็จะดับสูญ (張珍玉 *Zhāng Zhēnyù*, 2002: 70-71)

ผู้วิจัยพบวลีจำนวนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ระหว่าง 心 *xīn* และ 神 *shén* ในรูปแบบโครงสร้าง 心 X 神 Y

(54) 心領神會 *xīnlǐngshénhuì* เข้าใจ

(55) 心悅神怡 *xīnyuèshényi* ยินดี, มีความสุข

(56) 心蕩神搖 *xīndàngshényáo* จิตใจไม่สงบ

ตัวอย่าง (54) ถึง (56) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง 心 *xīn* และ 神 *shén* กล่าวคือ เมื่อ 心 *xīn* รู้สึกหรือสัมผัสได้ถึงอาการใดๆ 神 *shén* ก็จะรู้สึกหรือสัมผัสได้ถึงอาการนั้นๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าทั้ง 心 *xīn* และ 神 *shén* มีการทำงานร่วมกัน กล่าวคือซึ่งทั้งสองมีความสัมพันธ์จนไม่สามารถแยกกันได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

(57) 大自然使人心神愉快并能恢复体力。

Dà zìrán shǐ rén xīnshén yúkuài bìng néng huīfù tǐlì.

ธรรมชาติทำให้คนมีจิตใจเบิกบานและช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกายได้

(58) 我心神不定，连听人家说话也听不大清楚。

Wǒ xīnshén bùdìng, lián tīng rénjiā shuōhuà yě tīng bù dà qīngchū.

ฉัน (จิตใจ) กระสับกระส่าย แม้เพียงแต่คำพูดของคนอื่นก็ฟังไม่ชัดเจน

ตัวอย่าง (57) และ (58) แสดงให้เห็นการทำงานร่วมกันของ 心 *xīn* และ 神 *shén* ว่าทั้ง 心 *xīn* และ 神 *shén* มีหน้าที่ในการคิดและรับรู้ถึงความรู้สึก และเมื่อ 心 *xīn* และ 神 *shén* มีสภาพที่ไม่สมบูรณ์ ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์

3.2.2 เก็บความคิด ความรู้สึก

心 *xīn* นอกจากจะมีหน้าที่เป็นแหล่งกำเนิดความคิด ความรู้สึกของมนุษย์แล้ว ยังเป็นที่อยู่ของความคิด ความรู้สึกเหล่านี้ อีกด้วย จากข้อมูลภาษาที่พบ ผู้ใช้ภาษาชาวจีนมีมโนทัศน์ว่า ความคิด ความรู้สึกต่างๆ ล้วนเก็บไว้ที่ 心 *xīn* ดังตัวอย่าง

(59) 大家心裏都充滿了希望和感動。

Dàjiā xīnlǐ dōu chōngmǎnle xīwàng hé gǎndòng.

ในใจของทุกคนเต็มไปด้วยความหวังและความตื่นเต้นใจ

(60) 這個英雄的名字，永遠刻在人們心中。

Zhè ge yīngxióng de míngzi, yǒngyuǎn kè zài rénmen xīn zhōng.

ชื่อของวีรบุรุษผู้นี้จะถูกจารึกไว้ในใจผู้คนตลอดไป

(61) 發展我國的科學技術事業這件事，周恩來很早就已放在心上了。

Fāzhǎn wǒguó de kēxué jìshù shìyè zhè jiàn shì,

Zhōu Ēnlái hěn zǎo jiù yǐ fàng zài xīn shàng le.

ภารกิจในการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของจีน ผู้นำไวอาเวนไหลเห็นความสำคัญต่อเรื่องนี้มานานแล้ว

ตัวอย่างที่ (59) ถึง (61) แสดงให้เห็นว่า 心 *xīn* เป็นที่อยู่

ของความคิด ความหวัง ความทรงจำ และเรื่องราวต่างๆ

ในการเก็บความคิดความรู้สึกต่างๆ นั้น มนุษย์สามารถเลือก ตำแหน่งและรูปแบบในการเก็บได้ โดยตำแหน่งและรูปแบบในการ

เก็บจะสัมผัสโดยตรงกับความสามารถในการจดจำ หากความคิด
ความรู้สึกถูกเก็บไว้ยังลึกเท่าใด ความคิดความรู้สึกนั้นๆก็จะจาง
หายไปได้ยากเท่านั้น ดังตัวอย่าง

(62) 這件事他深深記在心裏。

Zhè jiàn shì tā shēnshēn jì zài xīn lǐ.

เรื่องนี้เขาจดจำไว้ในส่วนลึกของหัวใจ

(63) 現在他把悲傷深深埋在了心裏。

Xiànzài tā bǎ bēishāng shēnshēn mái zài le xīn lǐ.

ตอนนี้เขานำเอาความ โศกเศร้าฝังลงในใจแล้ว

(64) 中國五千年的歷史和文化深深地在中國人的心中根
植了一種強烈的民族意識。

*Zhōngguó wǔ qiān nián de lìshǐ hé wénhuà
shēnshēn de zài Zhōngguó rén de xīn zhōng gēnzhi
le yī zhǒng qiángliè de mínzú yìshí.*

ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนที่มีมากกว่าห้าพันปี ได้ฝัง
รากลึกเป็นความรักชาติไว้ในใจของชาวจีน

(65) 那首鋼琴協奏曲《黃河》便深深地留在了他的心中。

*Nà shǒu gāngqín xiézuǒqǔ “Huánghé” biàn
shēnshēn de liú zài le tā de xīn zhōng.*

บทเพลงเปียโนคอนแชร์โต “หวงเหอ” ยังคงตราตรึงอยู่
ลึกๆในจิตใจของเขา

และหากเก็บโดยการบันทึกหรือสลักลงใน 心 *xīn* ความคิดและความรู้สึกนั้นๆ ก็จะคงได้อยู่เป็นระยะเวลายาวนาน และชัดเจน ดังตัวอย่าง

(66) 人們思念他，讚頌他，呼喚他的名字，把他的形象深深刻在自己心裏。

Rénmen sīniàn tā, zànsòng tā, hūhuàn tā de míngzi, bǎ tā de xíngxiàng shēnshēn kè zài zìjǐ xīn lǐ.

ผู้คนคิดถึงเขา สรรเสริญเขา ร้องเรียกหาชื่อของเขา ต่างสลักจดจำเรื่องราวของเขาไว้ลึกๆ ในใจ

(67) 宋教授的優秀品質、高尚的醫德都深深銘刻在病人心裏。

Sòng jiàoshòu de yōuxiù pǐnzhí, gāoshàng de yīdé dōu shēnshēn míngkè zài bìngrén xīn lǐ.

ความดีของศาสตราจารย์ซ่ง และจรรยาบรรณวิชาชีพแพทย์อันสูงส่งของเขาถูกบันทึกเอาไว้ในหัวใจส่วนลึกของคนไข้ทุกคน

(68) 藝術追求的演出全都化作難以磨滅的記憶，深深地印在演員和觀眾的心中。

Yìshù zhuīqiú de yǎnchū quán dōu huà zuò nànnǐ mómìe de jìyì, shēnshēn de yìn zài yǎnyuán hé guānzhòng de xīn zhōng.

การแสดงการแสวงหาศิลปะเป็นความทรงจำที่อยากจะลืม
 เลือน สิ่งนี้ได้บันทึกไว้ภายในใจของนักแสดงและผู้ชมแล้ว
 อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ 心 *xīn* จะมีสภาพที่แตกต่าง
 กันเมื่อทำหน้าที่เก็บอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่อ
 ความคิดความรู้สึกอันเป็นที่น่าพึงพอใจถูกเก็บอยู่ใน 心 *xīn* จะทำ
 ให้ 心 *xīn* ปลอดโปร่ง สบาย ดังตัวอย่าง

(69) 優美動聽的樂曲，舒展流暢的旋律，能使人擺脫煩惱，
 開闊心胸，消除疲勞。

Yōuměi dòngtīng de yuèqǔ, shūzhǎn liúchàng de
xuánlǜ, néng shǐ rén bǎituō fánnǎo, kāikuò xīnxiōng,
xiāochú píáo.

บทเพลงอันไพเราะ ท่วงทำนองอันรื่นรมย์ ทำให้คนพอ
 คลายความทุกข์ จิตใจเบิกบาน ขจัดความเหนื่อยล้า

(70) 只有讀書万卷，心胸開闊，下筆才有神韻。

Zhǐyǒu dúshū wàn juǎn, xīnxiōng kāikuò, xiàbǐ cái
yǒu shényùn.

มีเพียงการอ่านหนังสือที่ทำให้จิตใจผ่องใส มีแรงผลักดัน
 ให้กับงานเขียน

ในทางกลับกัน หากความคิดความรู้สึกนั้นเป็นไปในทางที่ไม่
 น่าพึงใจ 心 *xīn* ก็จะมีสภาพที่อึดอัด ดังตัวอย่าง

(71) 《太陽照樣升起》以第一次世界大戰之後流落在歐洲的青年男女為描寫對象，反映他們憎恨戰爭，無法消除心中創傷，心情苦悶迷惘的思想狀態。

“Tàiyáng zhàoyàng shēng qǐ” yǐ dì yī cì shìjiè dàzhàn zhīhòu liúluò zài Ōuzhōu de qīngnián nán nǚ wèi miáoxiě duìxiàng, fǎnyìng tāmen zēnghèn zhànzhēng, wúfǎ xiāochú xīnzhōng chuàngshāng, xīnqíng kǔmèn míwǎng de sīxiǎng zhuàngtài.

“Tàiyáng zhàoyàng shēng qǐ”

บรรยายเรื่องราวของหนุ่มสาวชาวยุโรปในยุคหลังสงครามโลกที่ 1 สะท้อนถึงความเกลียดชังสงครามบาดแผลในใจที่ยากจะลบเลือน และความรู้สึกอันมืดมนไร้หนทาง

(72) 于右任先生的感慨，恰是 77 歲的台籍老人王正南至今難解的心結。

Yú Yòurèn xiānsheng de gǎnkǎi, qià shì 77 suì de Tái jí lǎorén Wáng Zèngnán zhìjīn nán jiě de xīnjié.

การทอดถอนใจของคุณหยูโย่วเร็นก็คือความทุกข์ในใจที่ไม่อาจลบเลือนของหวางเจิ้งหนานผู้เฒ่าวัย 77 ปีชาวดั้งวัน

3.3 หน้าทีความคุม

心 *xīn* เป็นหนึ่งในอวัยวะภายในทั้งห้า (五臟 *wǔzàng*) ซึ่งประกอบด้วย หัวใจ ปอด ม้าม ตับ และไต ทฤษฎีแพทย์แผนจีนอธิบายไว้ว่า ในบรรดาอวัยวะภายในทั้งห้านี้ 心 *xīn* หรือหัวใจ เป็นอวัยวะหลัก ซึ่งความเชื่อในเรื่องนี้ยังสะท้อนให้เห็นในรูปแบบของการสร้างคำในภาษาจีนด้วย ได้แก่

(73) 心君 *xīnjūn* (ใจ – ราชา) ใจ

(74) 心王 *xīnwáng* (ใจ – ราชา) ใจ

ตามมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาชาวจีน 心 *xīn* ถือเป็นอวัยวะหลักของร่างกาย ดังนั้นเมื่อ 心 *xīn* ทำหน้าที่คิด และรู้สึก 心 *xīn* จึงสามารถกำหนดหรือควบคุมการกระทำของมนุษย์ให้เป็นไปตามความคิดความรู้สึกนั้นๆ

(75) 心服首肯 *xīnfúshǒukěn* ใจยอมรับและน้อมศีรษะ

(76) 心廣體胖 *xīnguǎngtǐpàng* ใจสดใสร่างกายแข็งแรง

(77) 心開目明 *xīnkāimù míng* ใจเบิกบานดวงตาสดใส

(78) 心驚肉跳 *xīnjīngròutiào* ตกใจกลัวเนื้อเต้น

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง 心 *xīn* และการแสดงออกของร่างกายมนุษย์ หาก 心 *xīn* คิดหรือรู้สึกเช่นใด ร่างกายก็จะแสดงออกมาเช่นนั้น ดังตัวอย่าง (75) เมื่อ 心 *xīn* รู้สึกเชื่อมั่น ก็จะแสดงออกมาโดยการพยักหน้าตอบรับ และใน

ตัวอย่าง (76) และ (77) เมื่อ 心 *xīn* รู้สึกปลอดโปร่ง สุขภาพร่างกาย และการทำงานของอวัยวะต่างๆก็จะดีตามไปด้วย ส่วนในตัวอย่าง (78) เมื่อ 心 *xīn* รู้สึกตกใจกลัว ก็จะแสดงอาการกระวนกระวาย ออกมา

心 *xīn* มีหน้าที่ในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นตัวกำหนดหรือควบคุมให้มนุษย์สามารถทำสิ่งที่นอกเหนือจากสัญชาตญาณ ซึ่งสิ่งนี้เองทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ 心 *xīn* จึงเป็นสัญลักษณ์จำเพาะของความเป็นมนุษย์ ดังตัวอย่าง

(79) 世上無難事，只怕有心人。

Shìshang wú nán shì, zhǐ pà yǒu xīn rén.

โลกนี้ไม่มีสิ่งใดยาก เพียงแต่ตั้งใจเท่านั้น

(80) 瑜伽只要用心練就有收穫。

Yújiā zhǐ yào yòng xīn liàn jiù yǒu shōuhuò.

โยคะหากฝึกฝนด้วยใจก็จะสำเร็จได้

(81) 時上，正確地待人待己，熱愛本職工作，講究生活質

量，這不僅是做人做事的基礎，也是養心防病的前提。

Shíshang, zhèngquè de dài rén dài jǐ, rè'ài běn zhí gōngzuò, jiǎngjiu shēnghuó zhìliang, zhè bùjīn shì zuò rén zuò shì de jīchǔ, yě shì yǎng xīn fáng bìng de qiántí.

ในความจริงแล้ว การปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยดี มีใจรักงานที่ทำ ใส่ใจกับคุณภาพชีวิต สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียง

พื้นฐานของการใช้ชีวิต แต่ยังเป็นพื้นฐานของการดูแลจิตใจ
เพื่อป้องกัน โรคร้าย ไข้เจ็บด้วย

(82) 治癌症先救心，衷心情是致癌導火索。

Zhì 'áizhèng xiān jiù xīn, huài xīnqíng shì zhì ái
dǎo huǒ suǒ.

การรักษาโรคมะเร็งต้องรักษาหัวใจก่อน สภาพจิตใจที่เป็น
ทุกข์เป็นปัจจัยกระตุ้นมะเร็ง

จากตัวอย่าง (82) แสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า
心 *xīn* สามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้ 心 *xīn* เป็นตัว
ผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด
รวมทั้งสามารถเอาชนะ โรคร้าย ไข้เจ็บได้เช่นกัน เนื่องจาก 心 *xīn*
เป็นศูนย์กลางของความคิด เป็นแหล่งกำเนิดความคิด ทั้งยังเป็น
ตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรม

4. บทสรุป

心 *xīn* ในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา คือวัตถุทรงกลมมีปลาย
เรียวแหลม มีช่องว่างภายใน และมีรูทะลุผ่าน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่บริเวณ
กลางหน้าอกก่อนไปทางซ้าย ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกับอวัยวะหัวใจ
มีหน้าที่การทำงาน 3 ประการ ได้แก่ เป็นแหล่งกำเนิดความคิด
ความรู้สึก เป็นที่ตั้งของความคิดความรู้สึก และเป็นตัวควบคุม

พฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า กระบวนการ
ดำเนินกิจกรรมทางความคิดความรู้สึกล้วนเกิดขึ้นที่ 心 *xīn* ทั้งสิ้น
กล่าวโดยสรุป ในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาชาวจีน 心 *xīn* ก็คือตัวจริง
ของมนุษย์ 心 *xīn* เป็นภาพรวมของเจตนา ความคิด การรับรู้ การ
จดจำ และอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์

บรรณานุกรม

- 曹逢甫、蔡立中、劉秀瑩. 2001. 《身體與隱喻—語言與認知的首要介紹》. 臺北：文鶴出版有限公司.
- 陳云香. (2012). 《量詞“顆”“粒”語義差別研究》：編輯之友 2010 年第 12 期 96-98 頁. 山西：山西出版集團.
- 漢語大詞典編纂處. (2007). 《漢語大詞典（縮印本）》. 上海：上海辭書出版社.
- 江灝、錢宗武. (1992). 《今古文尚書全譯》. 貴州：貴州人民出版社.
- 張云昌等譯. (1995). 《白話黃帝內經》. 石家莊：河北人民出版社.
- 張珍玉. (2002). 《中醫學基礎（修訂版）》. 北京：中國中醫藥出版社.
- 中國社會科學院語言研究所詞典編輯室. (2002). 《倒序現代漢語詞典》. 北京：商務印書館.
- Evans, V. and Green, M. (2006). *Cognitive Linguistics: an introduction*. New Jersey: Edinburgh University Press.
- Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: The University of Chicago Press.

- Taylor, John R. (1989). *Linguistic Categorization*.
Oxford: Oxford University Press.
- Ungerer, F. and Schmid, H. (1996). *An Introduction to
Cognitive Linguistics*. New York: Longman.
- Yu, Ning. (2009). *The Chinese heart in a Cognitive
Perspective: culture, body and language*. Berlin:
Mouton de Gruyter.

ABSTRACT

The Concepts of 心 *xīn*

Pattra Pichetsilpa

Following the theory of cognitive semantic and the cultural conception of 心 *xīn*, this paper aims to describe the concepts of 心 *xīn* in present-day Chinese.

The study finds out that there is a rich cultural history shaping the Chinese concept of 心 *xīn*. 心 *xīn* is conceptualized as the thinking and feeling agent. It is also a place where thoughts and feelings have situated. Finally, 心 *xīn* is conceptualized as the ruler of human body. In a way, all kinds of human's behavior are controlled by 心 *xīn*. The main factor that formed the concepts of 心 *xīn* is the cultural belief.

Keywords: *xīn, concepts, cognitive semantic*